

Rectora Magnífica,
Membres de la comunitat universitària,
Digníssimes autoritats,
Amigues i amics,

Assumeixo la responsabilitat de relatar els mèrits contrets pel Dr. Joan Rodés i Teixidor per ser investit com a doctor *honoris causa* per la Universitat de Girona amb el convenciment que és alhora una tasca agraïda i difícil. Agraïda, perquè es tracta de fer repàs de la trajectòria d'un home que és referència cabdal en el món de la medicina, en l'àmbit internacional; i difícil, perquè costa de resumir en una breu intervenció el detall de les aportacions científiques que el doctor Rodés ens ha llegat.

Abans de res, però, deixin-me que faci esment de la relació del doctor amb la Universitat de Girona. El curs que ve s'implanten a Girona els estudis de Medicina. És una fita remarcable pel que significa de consolidació de la nostra Universitat i un repte de primer ordre per a la nostra comunitat docent i investigadora. Per tal de dur a bon port la titulació, calia esmerçar-hi tots els esforços possibles. S'han aplegat, en aquesta aventura, que és sòlida i extremament responsable, un munt d'iniciatives de la societat civil, dels sectors professionals i, per descomptat, de la mateixa universitat. Per bastir una estructura com aquesta es necessiten totes les aportacions, tots els consells. En aquest sentit, la intervenció del doctor Rodés ha estat decisiva, perquè ha dibuixat amb precisió les característiques bàsiques que ha de tenir una facultat moderna, adaptada als temps que vivim, rigorosa i amb l'afany d'una formació de primer nivell. El doctor Rodés ens ha cedit bona part de la seva experiència gestora per tal que les directrius de la medicina a Girona siguin, des del començament, clares, nítides, entenimentades. Parlem, sobretot,

d'una medicina activa, acostada al problema del malalt, preocupada perquè el nou metge rebi el corpus teòric amb disciplina i perquè, al mateix temps, sigui partícip d'un treball pràctic constant, des dels primers cursos; una medicina relacionada amb l'entorn, íntimament unida a les estructures clíniques; uns estudis que tinguin els millors professionals i una direcció eficient, capaç d'actuar com a motor.

Els consells del doctor Rodés, les seves intervencions en el procés, han estat, per a la Universitat de Girona, un tresor que es concreta en l'acte d'homenatge que avui li tributem. Joan Rodés, tanmateix, no accedeix al títol de *honoris causa* d'aquesta Universitat per la seva contribució personal. No només per això. La UdG l'investeix com a doctor a causa, com a conseqüència, de la seva trajectòria, com a reconeixement als mèrits que ha acumulat en la seva carrera, una trajectòria i uns mèrits que, d'alguna manera, es resumeixen en el paper que ha tingut en la implantació dels estudis de Medicina a la nostra ciutat. Per què? Perquè Girona rep el mestratge professional i té una alta estima per la qualitat humana del doctor Rodés, abocats amb entusiasme —com a corol·lari de la seva vida al servei de la medicina— en la nostra institució.

En la trajectòria de Joan Rodés, si ens atenim estrictament al seu currículum, s'han de valorar almenys sis aspectes, tots d'una gran transcendència i tots indistingibles els uns dels altres. Formen part d'un tot que ens dibuixa el perfil científic del nou doctor de la UdG:

— La implicació en una medicina que s'acosta decididament al malalt i que, d'aquí, n'extreu el pòsit, l'experiència per a la tasca de recerca.

— Una investigació que se centra en les malalties hepàtiques i que té una immediata aplicació en la pràctica clínica.

— Una labor de gestió que va més enllà dels propis interessos concrets en una branca de la medicina per estendre's a un univers més ampli, al conjunt del sistema hospitalari.

— Una notabilíssima projecció internacional que es fonamenta en el treball dut a terme a la Unitat d'Hepatologia de l'Hospital Clínic de Barcelona.

— Un sord, discret i molt important exercici d'assessorament en el món de la política sanitària.

— I, *last but not least*, l'assumpció de responsabilitats quant a l'avaluació de la qualitat en el sistema universitari.

Joan Rodés, nascut l'any 1938, és catedràtic de Medicina de la Universitat de Barcelona i, en l'actualitat, exerceix el càrrec de director general de l'Hospital Clínic de Barcelona i és president de la Comissió d'Avaluació de la Recerca de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (AQU), a més de dirigir l'IDIBAPS, l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer. També presideix el Consell Assessor del Ministeri de Sanitat. Ha estat president de diverses organitzacions científiques, com l'European i la International Association for the Study of the Liver, i ha estat editor de la revista *Journal of Hepatology* i membre de l'*editorial board* de revistes com *The Lancet*, *International Hepatology Communications* o *Alimentary Pharmacology and Therapeutics*. Així mateix, al llarg de la seva carrera ha estat *visiting professor* en més de 50 universitats dels Estats Units, Europa, Àsia, Àfrica i Austràlia. En el seu currículum cal destacar també la seva condició d'acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona i els nombrosos guardons que ha rebut, com la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic, el Premi Severo Ochoa a la investigació, la Gran creu de l'Orde de Sanitat, i diversos reconeixements internacionals, com el que li va ser atorgat per la Rotterdam Liver Foundation.

El doctor Rodés ha publicat al voltant de 500 articles originals i més de 50 revisions en revistes com *The Lancet*, *New England Journal of Medicine*, *Gastroenterology*, *Hepatology*, *Gut* i *Journal of Hepatology*, un centenar de capítols de llibre i més de trenta llibres com a editor.

Tot i això, em deixo molts detalls. Molts. Si l'extensió d'aquesta *laudatio* fos proporcionada als mèrits adquirits pel doctor Rodés, em temo que l'acte s'allargaria de manera desproporcionada. He mirat de redactar un resum, una aproximació, que fes esment dels seus múltiples camps d'acció, que il·lustrés els aspectes més destacats de la seva contribució al desenvolupament científic. No deixen, però, de ser xifres, de ser noms, de ser una freda desconstrucció d'una llarga experiència mèdica.

Em deixo, en aquest resum, la part més important, els detalls que eleven Joan Rodés a un estadi de figura rellevant de la medicina d'aquest país. Els detalls, també, que ens parlen de la seva vàlua com a científic i com a ciutadà d'una època i d'un país.

De manera expressa, en el relat de la seva trajectòria, no he fet esment al fet que des de l'any 1973 i fins al 2003 ha estat el cap del Servei d'Hepatology de l'Hospital Clínic de Barcelona. Aquesta és la pedra de toc per parlar de Joan Rodés i de la seva transcendència com a home de ciència i d'acció. És a partir del Servei d'Hepatology que Rodés executa, amb la col·laboració d'un equip que es manté homogeni des dels inicis, una revolució tranquil·la, però metòdica, en el món del tractament de les malalties hepàtiques.

A finals de la dècada dels seixanta del segle XX, el grup de metges que treballen al Clínic s'adonen de la necessitat de fixar-se en el malalt i en els seus problemes quotidians, de definir una estructura que relacioni de manera directa la pràctica clínica amb la recerca dirigida cap a una millor qualitat de vida de les persones. És a dir, senten la necessitat, fonamentada en la seva incipient experiència, de tractar les malalties hepàtiques des d'una perspectiva global, diferenciada d'altres camps de la medicina. D'aquesta manera, a començament dels anys setanta s'estableix la primera unitat de fetge espanyola i una de les primeres d'Europa que té cura del tractament mèdic específic del fetge. Es crea, al mateix temps, la primera unitat de tractaments intensius, amb un afany que ajunta la recerca i la preocupació pel dia a dia de l'assistència clínica. És a dir, es tracta d'una recerca que, en un primer nivell, es preocupa per donar respostes a les preguntes dels usuaris, una recerca clínica que té com a fonaments els neguits immediats, concrets, dels malalts.

Joan Rodés actua, en aquest sentit, com un líder natural. No solament per la seva capacitat científica, que ja he fet notar, sinó perquè ajunta i dirigeix un grup de metges i investigadors que acaba convertint la unitat clínica hepàtica en una de les més rellevants del món. És un grup de metges i investigadors que es manté fidel a l'ideari impulsat per Rodés i que conforma, en un cas singular en l'univers científic, un tot compacte amb 35 anys d'història i de consolidació internacional.

Un dels avantatges d'aquesta revolució que dèiem tranquil·la, metòdica i tenaç és que els resultats de la recerca es poden aplicar de manera directa, contundent, a la necessitat expressada pel malalt. El tractament clínic, reflectit en les estadístiques, en les proves, en el dia a dia d'acció i reacció, s'acaba convertint en un protocol aplicable

arreu, a través de les guies clíniques que s'assumeixen com a pròpies, per a tots els especialistes i les societats mèdiques.

En resum, la recerca impulsada pel doctor Rodés i per un grup que té continuïtat i que genera sinergies positives en la comunitat científica, amb projeccions dels seus membres en universitats de tots els continents, es basa en l'íntim lligam que manté la investigació amb el malalt, amb la persona.

Aquest vessant humanista de Joan Rodés, impulsor decidit de la Unitat d'Hepatologia, el converteix no solament en un referent mèdic, sinó en una personalitat de prestigi que, més enllà de la seva tasca concreta a la Unitat, sent el neguit de definir un marc més ampli per a la recerca hospitalària. És així que figura al capdavant de la gestió, en la Fundació Clínic, i que crea una estructura com l'IDIBAPS, un institut de recerca mixt (Clínic, Facultat de Medicina, CSIC), que racionalitza i aporta pautes d'eficiència al conglomerat de la investigació.

Al mateix temps, com a assessor de les autoritats sanitàries, crea les xarxes d'investigació biomèdica —el CIBER, Centre de Recerca Biomèdica en Xarxa—, que permeten el treball en xarxa i el millor aprofitament de les facultats ja existents en centres de tot el territori estatal.

Em sembla que ja és hora de posar el punt final. Espero, si més no, que el relat de la trajectòria del doctor Joan Rodés els hagi servit per prendre consciència de la seva extraordinària vàlua i de l'honor que és, per a tots nosaltres, que passi a formar part del Claustre de la Universitat de Girona. Ho repeteixo: no només per les seves innegables qualitats i mèrits científics, sinó pel que representa de model a seguir per tots aquells que pensem que la ciència és un mitjà per convertir el món en un lloc més habitable, més humà, més digne. Avui dia, això no és poca cosa.

Per tot això, Rectora Magnífica, sol·licito que s'atorgui i es confereixi el grau de doctor *honoris causa* al senyor Joan Rodés.